

V Bruselu dne 7.12.2016
COM(2016) 941 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

ZLEPŠOVÁNÍ A MODERNIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

ZLEPŠOVÁNÍ A MODERNIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Vysoce kvalitní vzdělávání pro všechny

1. Vzdělávání má strategický význam pro naši společnost a hospodářský rozvoj

Prosperita Evropy a její způsob života se zakládají na její největší hodnotě – lidech. V měnící se společnosti a globálním konkurenčním prostředí má kvalitní vzdělávání pro EU klíčový význam v tom smyslu, že může pomoci zajistit sociální soudržnost, konkurenceschopnost a udržitelný hospodářský růst. Abychom mohli plnit cíle v oblasti tvorby pracovních míst, hospodářského růstu, investic a konkurenceschopnosti, které vycházejí ze sociální spravedlnosti, musíme investovat do mladých lidí. Poskytování vysoce kvalitního vzdělávání pro všechny je jednou z nejlepších investic, kterou může společnost učinit.

Kvalitní vzdělávání pro všechny je základem sociální soudržnosti a otevřené společnosti. Kvalitní vzdělávání je mnohem více než jen hospodářskou investicí. Je důležité pro osobní, sociální a profesní rozvoj a také pro zaměstnatelnost člověka během celého života. Zároveň může být jedním z nejúčinnějších způsobů, jak řešit socioekonomické nerovnosti a podporovat sociální začleňování. K dosažení těchto cílů musí být vzdělávací systémy přístupné, musí poskytovat rovné příležitosti pro všechny bez ohledu na sociální původ a musí přinášet vysoce kvalitní výsledky.

Evropské systémy vzdělávání a odborné přípravy vykazují dobré výsledky ... Za systémy vzdělávání a odborné přípravy jsou primárně odpovědné členské státy, přičemž všechny provedly v posledních letech významné reformy a vzájemná hodnocení. Evropská unie v celkovém zlepšování vzdělávání dosáhla uspokojivého pokroku. Ten je například viditelný ve zvýšeném podílu mladých lidí, kteří dokončili vysokoškolské vzdělání, takže jeden z hlavních cílů strategie Evropa 2020 v tomto ohledu (40 %) je na dosah. Stejně tak je velkým úspěchem to, že podíl osob předčasně ukončujících školní docházku se během období 2005–2015 snížil o 30 % a nyní dosahuje v EU v průměru 11 %.

... není však důvod k přílišné spokojenosti. Nejnovější výsledky průzkumu OECD PISA¹ potvrzují, že vysoký podíl 15letých žáků má příliš nízkou úroveň základních dovedností v oblasti čtení, matematiky a přírodních věd a že výsledky jsou horší než v roce 2012, což je nejvíce znepokojující. Srovnání výsledků jednotlivých zemí ukazuje, že některé členské státy musí podíl žáků, kteří mají velmi nízkou úroveň základních dovedností, snížit (v některých členských státech tento podíl dosahuje více než 30 %). Rovněž tak musíme dosáhnout většího pokroku s ohledem na zaměstnatelnost, abychom mohli splnit směrodatný cíl EU, pokud jde o míru zaměstnanosti mladých absolventů ve výši 82 %, již má být dosaženo do roku 2020. Dnes tento podíl činí pouze 77 %. Další klíčový problém představuje skutečnost, že mnoho mladých lidí ukončuje školní docházku předčasně bez dosažení kvalifikace, a to zejména ve skupině studentů, kteří se narodili v zahraničí, u nichž míra předčasného ukončení školní docházky činí 19 %. Tato skutečnost poukazuje na naléhavou potřebu zlepšit výkonnost a výsledky systémů vzdělávání a odborné přípravy. Nedávný příliv uprchlíků rovněž vyžaduje rychlou reakci a účinnou integrační strategii.

¹ <http://www.oecd.org/pisa>.

Kvalitní vzdělávání by mělo být dostupné pro všechny studenty. Zvláště znepokojivá je skutečnost, že mezi studenty, kteří dosahují špatných výsledků, převládají studenti se slabším socioekonomickým zázemím. Další výzvou je nabízet stejnou kvalitu vzdělávání v celé EU, a to i v odlehklých oblastech. To poukazuje na riziko, že v rámci vzdělávacího systému existuje propast. Vzdělávání nabízí jedinečnou příležitost, jak čelit socioekonomickým rozdílům a genderovým stereotypům a zároveň zajistit, aby nikdo nebyl opomenut. V současné době však nejsou evropské vzdělávací systémy ve využívání tohoto potenciálu dostatečně efektivní.

Vzdělávací systémy je nutno modernizovat a kvalitu vzdělávání neustále zlepšovat.

Globalizace a technologické změny otevírají pro vzdělávání i pracovní prostředí nové možnosti. Pouze čtvrtinu evropských školáků vyučují učitelé, kteří se vyznají v digitálních technologiích². Digitální transformace mění trh práce a vyžaduje nové dovednosti. Digitální technologie rovněž nabídnou nové způsoby učení za předpokladu, že bude existovat dostatečný přístup k těmto technologiím. Abychom mohli přínosy tohoto vývoje zúročit, musí systémy vzdělávání a odborné přípravy na tuto měnící se situaci lépe reagovat. Vysoce kvalitní vzdělávání je zásadní pro to, aby mladí lidé získali dovednosti, znalosti, postoje a myšlení, které potřebují k tomu, aby mohli nové příležitosti využít. Školské systémy nedokáží vždy poskytnout dostatek potřebných kompetencí, jako jsou digitální a podnikatelské dovednosti nebo sociální a občanské kompetence. Tuto otázku je třeba řešit. Snaha o zlepšení kvality vzdělávání je cílem, který se týká všech členských států. Dokonce ani země, které vykazují dobré výsledky, nemají žádný důvod usnout na vavřínech. Zajištění vysoké kvality vzdělávání je úkol, který není nikdy dokončen – vyžaduje neustálou pozornost, zlepšování a přizpůsobování.

Je třeba posílit efektivnost. Zachování kvalitních a inkluzivních vzdělávacích systémů je nákladné a vyžaduje odpovídající finanční prostředky. Jakožto prorůstový typ veřejných výdajů mají výdaje na vzdělávání potenciál podpořit sociální spravedlnost, jakož i inovativní a konkurenceschopné hospodářství, a nabídnout dobré vyhlídky na zaměstnání. V roce 2014 se poprvé po třech letech veřejné výdaje v reálných číslech zvýšily a dosáhly 4,9 % HDP³. Neexistuje však žádná záruka, že zvyšování veřejných výdajů přináší automaticky lepší výsledky. Porovnání výsledků průzkumu PISA a výše veřejných výdajů v oblasti předškolního a školního vzdělávání však ve skutečnosti odhaluje velké rozdíly v tom, jak účinně členské státy své zdroje využívají. Tato skutečnost poukazuje na to, že je naprosto nezbytné zvýšit efektivnost, tzn. co nejlépe využívat omezené zdroje k zajištění kvality, spravedlnosti a výkonnosti.

Politické úsilí ohledně účinnějších investic do mladých lidí je třeba vystupňovat.

Účelem tohoto sdělení je zdůraznit zásadní úlohu vzdělávání a stanovit způsoby, jimiž můžeme podpořit úsilí členských států buď ve specifických odvětvích vzdělávání (kapitola 2) nebo celkově (kapitola 3). Sdělení je součástí většího balíčku opatření na podporu mladých lidí. Toto nové úsilí ke zlepšení a modernizaci vzdělávání je úzce napojeno na novou agendu dovedností pro Evropu⁴, která byl zahájena v červnu 2016, a

² Průzkum ve školách: Informační a komunikační technologie ve vzdělávání – srovnání přístupu, užití a postojů k technologiím na evropských školách (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/sites/digital-agenda/files/KK-31-13-401-EN-N.pdf>).

³ Průměr EU v sobě skrývá významné rozdíly mezi jednotlivými členskými státy. Výdaje na vzdělávání jako procentní podíl HDP jednotlivých členských států se pohybují mezi 3 % až 7,2 %.

⁴ COM (2016) 381 final – „Nová agenda dovedností pro Evropu: Společně pracovat na posílení lidského kapitálu, zaměstnatelnosti a konkurenceschopnosti“. Agenda se zaměřuje na to, aby co nejvíce lidí získalo lepší kvalifikaci, lépe využívalo své stávající dovednosti a zlepšovalo své operativní a informační dovednosti.

částečně z ní také vychází. Opatření stanovená v rámci těchto iniciativ se vzájemně doplňují a posilují.

2. Lepší podpora EU členskými státy při modernizaci školního a vysokoškolského vzdělávání

EU může podpořit reformní úsilí členských států o modernizaci školního a vysokoškolského vzdělávání. V roce 2017 předloží Komise konkrétní iniciativy zaměřené na klíčové otázky v oblasti školního a vysokoškolského vzdělávání. Tyto iniciativy budou vypracovány při plném respektování zásady subsidiarity a v úzké spolupráci s klíčovými zúčastněnými stranami v členských státech, jako jsou sdružení studentů, učitelů, vedoucích pracovníků škol a rodičů, sociální partneři a organizace občanské společnosti.

2.1. Školní a předškolní vzdělávání

Předškolní vzdělávání a péče

Kvalitní vzdělávání a péče v raném věku jsou velmi důležité z toho důvodu, že vytvářejí základy pro osobní rozvoj a pokračující vzdělávání. První roky života mají zásadní význam pro rozvoj kognitivních a nekognitivních dovedností. Nedostatek rozvoje v raném věku je obtížné později v životě doplnit. Naproti tomu vysoce kvalitní vzdělání v raném dětství poskytuje silný základ pro snadnější získávání dovedností v průběhu celého života.

Kvalitní předškolní vzdělávání je účinný a efektivní způsob, jak podporovat sociální spravedlnost. Zabraňuje předčasnému ukončení školní docházky, pomáhá redukovat nízké výkony a hraje významnou roli při odstraňování znevýhodnění v oblasti vzdělávání, což dětem ze slabšího socioekonomického zázemí dává lepší příležitosti k sociální mobilitě směrem vzhůru. Kromě toho zajištění kvalitního předškolního vzdělávání a péče je relativně méně nákladné a mnohem účinnější než nápravná opatření v pozdějším stádiu. Proto každý pokus zlepšit vzdělávání a účinnost systémů vzdělávání musí začít tak, že se budeme zabývat tím, co se děje v raném dětství.

Kvalita a dostupnost jsou důležité. Členské státy již téměř dosáhly 95% úrovně poskytování předškolního vzdělávání a péče stanovené ve strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy 2020, přičemž průměr EU v roce 2014 činil 94,3 %⁵. Děti ze znevýhodněného sociálního prostředí a menšinové skupiny jsou však i nadále nedostatečně zastoupeny⁶. Předškolní vzdělávání a péče však mohou mít pozitivní dopad na rovné příležitosti a sociální mobilitu pouze tehdy, pokud budou dostupné pro všechny, cenově přístupné a vysoce kvalitní. Dosažení těchto cílů bude vyžadovat další zlepšení. Zásadní význam mají zejména investice do kvalifikovaných a vyškolených vychovatelů a příprava takových vzdělávacích programů, které podněcují zájem dětí a pomáhají jim v procesu učení.

Komise bude členské státy v poskytování kvalitního předškolního vzdělávání a péče i nadále podporovat a zvýší své úsilí s cílem pomoci jim učit se od sebe navzájem a zjistit,

⁵ Monitor vzdělávání a odborné přípravy za rok 2016 (ec.europa.eu/education/monitor).

⁶ J. Bennet, 2012: Předškolní vzdělávání a péče pro děti ze znevýhodněného prostředí: Závěry analýzy evropské literatury a dvě případové studie.

co funguje nejlépe. To zajistí optimální přechod dětí od předškolního vzdělávání na základní školu.

Školní vzdělávání

Evropa potřebuje rozvíjet a inovovat školní vzdělávání. Mnohé systémy školního vzdělávání jen stěží dokáží reagovat na rozsáhlé a složité změny, kterými naše společnost a ekonomika procházejí. Je třeba, aby se školy přizpůsobily měnícímu se prostředí, ve kterém operují, včetně digitálního věku a rostoucí rozmanitosti žáků. Všechny tyto problémy vyžadují nejen přizpůsobení školních osnov, ale také rozmanitější způsoby výuky a učení, jež mohou reagovat na potřeby všech žáků a studentů. Být součástí jednoho a téhož vzdělávacího systému nutně neznamená stejné příležitosti pro všechny. I v rámci stejného systému vzdělávání existují značné rozdíly v oblasti kvality vzdělávání. Tyto problémy vedou k rostoucímu tlaku na řízení systémů školního vzdělávání, aby nabízely kvalitnější vzdělávání a sociální začleňování prostřednictvím udržitelných inovací. Evropa musí zajistit, aby se digitální propast dále nerozšiřovala a aby byl zaručen odpovídající přístup k digitálním zdrojům a infrastruktuře pro všechny.

Úzké vazby mezi školami a jejich prostředím jim umožňují lépe se přizpůsobit specifickým místním podmínkám. Dovolují totiž školám posílit jejich spolupráci s místními komunitami a nabízet mladým lidem smysluplnější příležitosti k učení nad rámec formální školní struktury. Správná rovnováha mezi autonomií školy a její odpovědností pomáhá zlepšit vzdělávací systémy a přinášet velmi kvalitní výsledky.

Kvalita výuky a vedení školy má zásadní význam. Jedním z hlavních způsobů zlepšování kvality, sociálních výsledků a efektivnosti škol je více podporovat rozvoj učitelů a vedoucích pracovníků škol. Učitelé hrají klíčovou roli v šíření znalostí a společných hodnot a v poskytování podpory žákům, kteří pocházejí ze slabšího socioekonomického zázemí. Umožnit učitelům tyto náročné úkoly řešit vyžaduje strategické investice do efektivního vedení škol a takovou učitelskou profesi, která je založena na vynikajícím počátečním vzdělání, týmové práci a profesním rozvoji během celé kariéry. Digitální dovednosti a kompetence musí být zahrnuty jak do předběžné, tak průběžné odborné přípravy učitelů a vedoucích pracovníků škol je musí aktivně podporovat.

Komise:

— z nejnovějších údajů PISA za rok 2016 a spolupráce s OECD vyvodí politické závěry a podpoří rozvoj politiky na evropské i vnitrostátní úrovni za účelem zlepšení efektivnosti využívání zdrojů ve školách;

— jak již bylo oznámeno ve sdělení Nová agenda dovedností pro Evropu, provede revizi rámce klíčových kompetencí pro celoživotní učení z roku 2006, aktualizuje jeho stávající definice a přizpůsobí ho novým potřebám společnosti a ekonomiky, aby znovu přilákala pozornost k výsledkům učení a podpořila rozvoj kompetencí studujících;

— bude podporovat podnikatelského ducha a dovednosti (smysl pro iniciativu, kreativitu, inovace a odpovědnost) a podnikatelské vzdělávání, a to prostřednictvím zvláštního opatření, jímž vyzve členské státy k tomu, aby všem žákům před dokončením základního vzdělání zprostředkovaly podnikatelské zkušenosti;

— jak již bylo oznámeno ve sdělení Nová agenda dovedností pro Evropu, zintenzivní spolupráci s členskými státy, zájmovými skupinami a se zástupci průmyslu v tzv. **Koalici pro digitální dovednosti a pracovní místa**, včetně pracovní skupiny ET 2020 pro digitální dovednosti, aby identifikovala problémy a realizovala osvědčené postupy digitálního vzdělávání;

— navrhne politický rámec a předloží návrh **doporučení Rady o podpoře sociálního začleňování a společných hodnot prostřednictvím vzdělávání a neformálního učení** s cílem poskytnout podporu a poradenství členským státům;

— bude aktivně **podporovat vzdělávání a trvalý profesní rozvoj pedagogů** v oblasti efektivního přenosu společných hodnot, na nichž je Unie založena;

— bude podporovat inkluzivní vzdělávání prostřednictvím dalšího rozvoje tzv. **Evropského souboru nástrojů pro školy** a také využívání fondů z programů Erasmus+ a Horizont 2020, včetně podpory **sdružení škol pro začleňování**, jež propaguje osvědčené postupy v oblasti vzdělávání podporujícího začlenění (např. integrace žáků-migrantů a šíření společných hodnot);

— bude nabízet cílené a inovativní **aktivity vzájemného učení**, aby podnítila vzdělávání v oblasti politiky řízení školských systémů (zajištění kvality, optimalizace využívání zdrojů, procházení učících se osob jednotlivými stádii vzdělávání);

— bude využívat **nadnárodní síť Evropského sociálního fondu** k výměně osvědčených postupů – zejména pak síť pro vzdělávání a dovednosti. Ta poskytuje prostor pro vzájemné učení přes hranice, jež pomáhá členským státům a dalším zúčastněným stranám zlepšit jejich politickou praxi a postupy při řízení investic z evropských strukturálních a investičních fondů do vzdělávání a dovedností;

— bude podporovat využívání **evropských strukturálních a investičních fondů** k modernizaci systémů vzdělávání a odborné přípravy, zajištění lepšího přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a ke snižování předčasného ukončování školní docházky;

— bude dále rozvíjet platformy **eTwinning** a **School Education Gateway** s cílem podpořit konstruktivní výměny názorů mezi učiteli a dalšími odborníky na téma, co funguje v rámci školního vzdělávání.

2.2. Vysokoškolské vzdělávání

Evropa musí urychlit modernizaci vysokoškolského vzdělávání. Rozšíření přístupu k vysokoškolskému vzdělávání v posledních letech je nepochybně jedním z hlavních evropských úspěchů. Uspokojování poptávky po vysoké kvalifikaci jak ve společnosti, tak v hospodářství však i nadále zůstává pro evropské univerzity velkou výzvou. Navzdory mnoha příkladům vynikající kvality a angažovanosti zaměstnanců, studentů a dalších zúčastněných stran však nedávná veřejná konzultace provedená Komisí⁷ odhalila obavy související s nerovnováhou mezi tím, co vysokoškolské instituce v současnosti nabízejí, a dovednostmi, které jejich absolventi potřebují k tomu, aby uspěli na trhu práce.

⁷ Pracovní dokument útvarů Komise SWD (2016) 195 final.

Kvalita výuky je jedním z klíčových faktorů zvyšování kvality vysokoškolského vzdělávání. Je třeba vyvinout větší úsilí a investovat do pedagogického vzdělávání akademických pracovníků, což je oblast, která bývá tradičně méně ceněna než výzkum. Zejména je třeba zlepšit stav a kvalitu výuky v institucích vysokoškolského vzdělávání. To vyžaduje pokrok v rozvoji, uznávání a odměňování kvalitní výuky. Navíc rostoucí rozmanitost studentů činí potřebu vysoce kvalifikovaných vyučujících čím dál tím naléhavější. Učitele je třeba řádně připravit a vyškolit, aby byli schopni uspokojit očekávání a potřeby studentů různého sociálního původu.

V roce 2017 Komise představí soubor iniciativ týkajících se vysokoškolského vzdělávání. Plán modernizace vysokoškolského vzdělávání pomáhá členským státům, vzdělávacím institucím, pracovníkům i studentům zlepšovat vzdělávání a odbornou přípravu v EU. Aby mohla Komise poskytnout pevný základ pro budoucí práci v tomto ohledu, předloží v roce 2017 aktualizovaný⁸ a modifikovaný program vysokoškolského vzdělávání, který vychází z odpovědí na veřejnou konzultaci týkající se priorit spolupráce na úrovni EU, jež byla ukončena na začátku roku 2016.

Komise:

— bude prostřednictvím intenzivnější spolupráce na vytváření účinných programů a dobré politiky pomáhat představitelům vysokoškolského vzdělávání, aby mohli lépe vybavit mladé lidi dovednostmi a kompetencemi, jež v dnešní společnosti potřebují. Jak bylo oznámeno ve sdělení Nová agenda dovedností pro Evropu, a jako součást svého úsilí o zlepšení znalostní základny pro politiku a praxi v oblasti vysokoškolského vzdělávání, bude Komise spolupracovat s členskými státy na zlepšování dostupnosti údajů o zaměstnanosti absolventů a sociálních dopadech (tzv. **sledování absolventů**), jež zahrnují rovněž odborné vzdělávání a přípravu;

— zvýší podíl institucí vysokoškolského vzdělávání na regionálních inovacích, a to **vytvořením většího počtu silnějších vazeb mezi univerzitami, podniky a dalšími organizacemi** a také propojením se strategiemi inteligentní specializace v rámci evropských strukturálních a investičních fondů, což otevře nové cesty mezi vysokoškolským vzděláváním a pracovními místy;

— zlepší **spolupráci mezi výzkumem a vzděláváním**, aby se zajistilo, že výuka bude založena na nejmodernějších znalostech a přiměřeně respektována a že absolventi mají dostatečné analytické schopnosti a schopnosti řešit problémy;

— v zájmu podpory **náležitých a účinných investic do vysokoškolského vzdělávání** a také orgánů členských států se v roce 2017 zaměří na tři oblasti činnosti:

přezkoumání efektivity výdajů na vysokoškolské vzdělávání externími odborníky, které bude koordinováno s probíhající činností OECD (sestavení zprávy začátkem roku 2018);

intenzivní program vzájemného poradenství ohledně koncepce systému financování, a to na základě úspěšných pilotních projektů v České republice a také cvičení, které právě začíná ve Slovinsku;

⁸ Dne 20. září 2011 předložila Komise s názvem „Podpora růstu a zaměstnanosti – plán modernizace evropských systémů vysokoškolského vzdělávání“ (COM(2011) 567 final).

akční výzkum za účelem zvýšení účinnosti evropských strukturálních a investičních fondů na podporu vysokoškolského vzdělávání. Tato činnost, která probíhá pod vedením Společného výzkumného střediska a je financována z programu Erasmus+, zahrnuje analýzu toho, jakým způsobem je vysokoškolské vzdělávání zapojeno do provádění strategií inteligentní specializace, a poskytuje také konkrétní rady regionálním orgánům a zúčastněným stranám týkající se optimalizace činností s cílem dosáhnout co největší odezvy. Po skončení první fáze ve dvou pilotních regionech se na základě dosažených výsledků uvažuje o dalším rozšíření této činnosti.

3. Lepší pomoc členským státům s prosazováním reforem vzdělávacích systémů

Umístit vzdělávání na přední místo politického programu. Prosazování plánu na zlepšení kvality a výkonnosti ve vzdělávání musí začít zvyšováním povědomí o naléhavosti příslušných opatření. Jelikož řada přínosů kvalitního vzdělávání vyplývá i z jiných oblastí politiky (např. ze sociální, hospodářské či bezpečnostní politiky nebo z politiky občanství a zaměstnanosti), je třeba vidět reformy vzdělávacího systému v širším kontextu. Diskuse na vysoké úrovni může dát nezbytný politický impuls k tomu, abychom zlepšování kvality vzdělávacích systémů věnovali větší pozornost a přijali za tím účelem příslušná opatření.

Provádět reformy vzdělávání v rámci evropského semestru pro koordinaci hospodářských politik. Již dnes hlavní směry politik zaměstnanosti⁹ zahrnují mandát k prosazování reforem vzdělávání a otázky týkající se vzdělávání jsou součástí tzv. evropského semestru. Faktografická základna týkající se vzdělávání v rámci evropského semestru by však mohla být rozšířena lepším využitím analytické zprávy s názvem Monitor vzdělávání a odborné přípravy. Kromě toho by se také mohlo prozkoumat, jakým způsobem by se ke sledování pokroku ve zlepšování kvality výsledků vzdělávání mohly jako ukazatel nebo referenční hodnoty lépe využít údaje OECD o dovednostech.

Podporovat reformní úsilí členských států. Rozhodnutí, jak rozvíjet systémy vzdělávání a odborné přípravy, leží v rukou členských států. Modernizace a zlepšování vzdělávání vyžaduje reformy, které vycházejí z řádných znalostí o tom, co v této oblasti funguje. Úroveň EU může posloužit jako podklad pro politické rozhodování příslušných orgánů v členských státech tím, že poskytne srovnatelné údaje, posílí důkazní základnu, bude provádět analýzu a referenční srovnávání, podporovat vzájemné učení, sdílet poznatky o osvědčených postupech a nabízet cílenou podporu, a to na základě stávající spolupráce s několika vnitřními a vnějšími poskytovateli údajů, včetně OECD.

Zlepšit spolupráci napříč politickými oblastmi. Vzhledem k vzájemné vazbě mezi vzděláváním a dalšími politickými oblastmi by mohla být posílena spolupráce napříč různými oblastmi politiky. Ta by mohla mít formu společné politické diskuse, která propojuje vzdělávání s ekonomikou, financemi, zaměstnaností, sociální ochranou, zdravím a sociálním začleněním, včetně integrace státních příslušníků třetích zemí. Vzdělávání

⁹ Článek 146 SFEU stanoví, že členské státy považují podporu zaměstnanosti za záležitost společného zájmu a sladují své odpovídající činnosti v Radě. V souladu s článkem 148 SFEU pak Rada stanoví hlavní zásady, které členské státy berou v úvahu ve své politice zaměstnanosti.

také hraje důležitou úlohu při prevenci radikalizace vedoucí k násilnému extremismu¹⁰. Taková spolupráce by rovněž přispěla ke zlepšení poznatků o tom, co ve vzdělávání funguje dobře a co ne.

Větší důraz na efektivnost. Polické úsilí ke zvýšení účinnosti vzdělávání by mělo prospět z propojení odborných znalostí aktérů ve vzdělávání a dalších politických oblastech, zejména sociálního začleňování, zaměstnanosti, hospodářské politiky a veřejných financí. Cílem by mělo být dosáhnout lepších výsledků. Novátorským prvkem by byla spolupráce například s Výborem pro hospodářskou politiku, Výborem pro zaměstnanost či Výborem pro sociální ochranu. Na základě pozitivních zkušeností z oblasti zdravotní a dlouhodobé péče by útvary Komise mohly společně s Výborem pro hospodářskou politiku (a dalšími příslušnými subjekty) vypracovat analýzu politik a systémů vzdělávání a jejich účinnosti a výkonnosti. Tato činnost by mohla rovněž přispět k užší spolupráci mezi útvary Rady, např. mezi Radou pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport, Radou pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele a Radou pro hospodářské a finanční věci.

Komise:

— vytvoří **snadný přístup online k osvědčeným postupům** o tom, „co funguje v oblasti vzdělávání“, který bude fungovat jako jednotné kontaktní místo, jež bude vycházet ze stávajících nástrojů online a doplňovat je;

— bude podporovat členské státy v jejich přetrvávajícím úsilí udržet krok s digitální transformací v oblasti vzdělávání;

— bude nabízet intenzivnější a větší odpovídající politickou podporu členským státům prostřednictvím **vzájemného poradenství**, které bude sdružovat profesionální protějšky z vnitrostátních správních orgánů za účelem poskytování vnějšího poradenství zemi požadující pomoc s reformou vzdělávání;

— posílí **znalostní základnu** (zejména prostřednictvím každoročního Monitoru vzdělávání a odborné přípravy) a zlepšením kvality **analýz** (např. podporou spolupráce v různých politických oblastech a zapojením subjektů, jako je Výbor pro hospodářskou politiku) odstraní mezery ve znalostech ohledně hlavních faktorů, které mají vliv na dobře fungující systémy.

4. Závěr

Modernizace a zlepšení kvality vzdělávání vyžaduje reformy. Rozhodnutí tyto reformy provést je v rukou členských států. Všechny členské státy mají zároveň společný zájem na tom, aby tyto reformy pokročily a přinesly konkrétní výsledky, z nichž by měla prospět celá Evropa, například ve formě sociální soudržnosti a spravedlnosti, vyššího hospodářského růstu, zaměstnanosti, inovací a konkurenceschopnosti.

EU může úsilí členských států napomoci. Toto sdělení staví zlepšování a modernizaci vzdělávání mezi priority agendy EU. Stanoví totiž konkrétní opatření na úrovni EU, která mohou podpořit členské státy v jejich reformním úsilí a napomáhat budování společné agendy, díky níž by kvalitní vzdělávání bylo dostupné pro všechny.

¹⁰ Viz role vzdělávání při předcházení radikalizaci „Podpora prevence radikalizace vedoucí k násilnému extremismu“ (COM(2016) 379).